

Tiltalen og retssagen mod Joseph Kony ved Den Internationale Straffedomstol

Europa-Parlamentets beslutning af 21. oktober 2008 om tiltalen og retssagen mod Joseph Kony ved Den Internationale Straffedomstol

Europa-Parlamentet,

- der henviser til Romstatutten for Den Internationale Straffedomstol (ICC), særlig artikel 86, og til statuttens ikrafttræden den 1. juli 2002,
- der henviser til Ugandas ratificering af Romstatutten den 14. juni 2002,
- der henviser til, at Ugandas præsident Yoweri Museveni i 2003 henviste situationen vedrørende Lord's Resistance Army (LRA) til ICC, og at det var første gang siden domstolens oprettelse, at den fik henvist en sag fra en stat,
- der henviser til, at ICC's anklager den 29. juli 2004 besluttede at indlede en undersøgelse af situationen i det nordlige Uganda,
- der henviser til den arrestordre mod Joseph Kony, som ICC udstedte den 8. juli 2005 og ændrede den 27. september 2005 (ICC-02/04-01/05-53),
- der henviser til partnerskabsaftalen mellem på den ene side medlemmerne af gruppen af stater i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS) og på den anden side Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater undertegnet i Cotonou den 23. juni 2000¹, som ændret ved den aftale om ændring af partnerskabsaftalen, der blev undertegnet i Luxembourg den 25. juni 2005² (Cotonouaftalen), særlig artikel 8 om politisk dialog og artikel 11, stk. 6, om fremme og styrkelse af fred og international retfærdighed,
- der henviser til Rådets afgørelse 2002/494/RIA af 13. juni 2002 om oprettelse af et europæisk net af kontaktpunkter vedrørende personer, som er ansvarlige for folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser³ og til sin holdning af 9. april 2002 om det europæiske net af kontaktpunkter⁴,
- der henviser til Rådets afgørelse 2003/335/RIA af 8. maj 2003 om efterforskning og strafforfølgning af folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser⁵ og til sin holdning af 17. december 2002 om strafforfølgning af folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser⁶,

---

¹ EFT L 317 af 15.12.2000, s. 3.

² EUT L 209 af 11.8.2005, s. 27.

³ EFT L 167af, 26.6.2002, s. 1.

⁴ EUT C 127 E af 29.5.2003, s. 130.

⁵ EUT L 118 af 14.5.2003, s. 12.

⁶ EUT C 31 E af 5.2.2004, s. 83.

- der henviser til Rådets fælles holdning 2003/444/FUSP af 16. juni 2003 om Den Internationale Straffedomstol¹ og Rådets handlingsplan herfor,
  - der henviser til aftalen mellem ICC og EU om samarbejde og bistand, som blev undertegnet den 10. april 2006 og trådte i kraft den 1. maj 2006²,
  - der henviser til den supplerende rapport af 23. juni 2008 fra FN's generalsekretær til FN's Sikkerhedsråd om børn i væbnede konflikter i Uganda,
  - der henviser til EU's retningslinjer af 2003 om menneskerettigheder for børn i væbnede konflikter,
  - der henviser til sine tidligere beslutninger, særlig beslutningerne af 22. maj 2008 om Sudan og Den Internationale Straffedomstol³, af 3. juli 2003 om menneskerettighedskrænkelser i det nordlige Uganda⁴ og af 6. juli 2000 om bortførelsen af børn foretaget af Lord's Resistance Army (LRA)⁵,
  - der henviser til, at kontoret for kontrol med udenlandske aktiver (OFAC) under det amerikanske finansministerium den 28. august 2008 traf afgørelse om at indføre nye sanktioner mod Joseph Kony ved at opføre ham på den sorte liste over personer, der er genstand for særlige restriktioner (Specially Designated Nationals),
  - der henviser til drøftelsen mellem ICC og Europa-Parlamentets Udviklingsudvalg på mødet den 15. september 2008,
  - der henviser til forretningsordenens artikel 91 og artikel 90, stk. 4,
- A. der henviser til, at ICC i juli 2005 udstedte en arrestordre mod Joseph Kony, leder af og øverstkommanderende for LRA, for 33 tilfælde af forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser, og til, at der også blev udstedt arrestordrer mod de øvrige LRA-kommandanter, herunder Vincent Otti, Okot Odhiambo og Domic Ongwen,
- B. der henviser til, at de 33 anklager mod Joseph Kony omfatter 12 tilfælde af krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden, bl.a. mord, voldtægt, slaveri, seksuelt slaveri og umenneskelige handlinger, som medfører alvorlige fysiske skader og lidelser, samt 21 tilfælde af krigsforbrydelser, bl.a. mord, brutal behandling af civile, overlagte angreb på civilbefolkningen, udplyndring samt voldtægt og tvungen militærtjeneste for børn,
- C. der henviser til, at LRA har kæmpet i regionen siden 1986, angiveligt imod Ugandas regering,
- D. der henviser til, at et væbnet oprør har hærget det nordlige Uganda siden 1986 og for øjeblikket foregår i LRA's navn,

---

¹ EUT L 150 af 18.6.2003, s. 67.

² EUT L 115 af 28.4.2006, s. 50.

³ Vedtagne tekster, P6_TA(2008)0238.

⁴ EUT C 74 E af 24.3.2004, s. 879.

⁵ EFT C 121 af 24.4.2001, s. 401.

- E. der henviser til, at Ugandas regering og LRA i august 2006 undertegnede en aftale om indstilling af fjendtlighederne,
- F. der henviser til, at ca. 1,6 millioner mennesker var fordrevet fra deres hjem og levede i lejre for internt fordrevne, da volden i det nordlige Uganda var på sit højeste i 2005, og at børn i ti tusindvis måtte sove i bycentre hver eneste nat for at finde beskyttelse; der henviser til, at halvdelen af de internt fordrevne ganske vist kunne vende tilbage til deres hjem eller hjemegn i 2006, men at situationen fortsat er kritisk for mange internt fordrevne, som tøver med at vende tilbage, så længe der ikke findes nogen endelig fredsftale,
- G. der er dybt rystet over de katastrofale konsekvenser af denne konflikt, der har resulteret i bortførelse af over 20 000 børn og medført enorme menneskelige lidelser, især blandt civile, samt grove overtrædelser af menneskerettighederne, fordrivelse af store dele af befolkningen og et sammenbrud i de sociale og økonomiske strukturer; der henviser til, at bortførelse af børn og misbrug af dem som sexslaver eller soldater er en krigsforbrydelse og en forbrydelse mod menneskeheden,
- H. der henviser til, at LRA alene i 2008 påstås at have gennemført mellem 200 og 300 bortførelser i Den Centralafrikanske Republik, Sydsudan og Den Demokratiske Republik Congo og på den måde at have udøvet den samme vold over for en ny generation af ofre,
- I. der henviser til, at LRA i juli 2008 angreb den sudanesiske befrielseshær ved Nabanga og dræbte omkring 20 af dens soldater,
- J. der henviser til, at Joseph Kony gentagne gange er udeblevet fra Juba og hidtil har nægtet at undertegne den endelige fredsftale, så længe den fælles mæglergruppe ikke har fundet en løsning hvad angår ICC's arrestordre og andre spørgsmål i aftalen; der henviser til, at forhandlingerne om den endelige fredsftale blev ført af FN's Sikkerhedsråds særlige udsending for LRA, den tidligere mozambiquiske præsident Joaquim Chissano,
- K. der henviser til, at Joseph Kony udnyttede pausen under fredsprocessen til at gendanne og omorganisere sine LRA-styrker i Den Demokratiske Republik Congo,
- L. der henviser til, at LRA for øjeblikket udvider sine styrker ved hjælp af bortførelser, fordi de statslige myndigheder ikke har været i stand til at arrestere Kony og de øvrige LRA-kommandanter,
- M. der henviser til, at LRA ifølge De Forenede Nationers Børnefond (UNICEF) bortførte 90 congolesiske skolebørn fra byerne Kiliwa og Duru i Den Demokratiske Republik Congo i september 2008 og angreb mange andre mål, hvilket førte til massive fordrivelser i området,
- N. der henviser til, at ICC spiller en afgørende rolle for forebyggelse og begrænsning af de alvorlige forbrydelser, der hører under dens jurisdiktion, og er en afgørende faktor for fremme af respekten for international humanitær ret og menneskerettigheder, hvorved den bidrager til frihed, sikkerhed, retfærdighed og retsstatslige forhold samt til bevarelse af freden og styrkelse af den internationale sikkerhed,

- O. der henviser til, at ICC's kompetenceområde omfatter de alvorligste forbrydelser, som vedrører det internationale samfund, og især folkemord, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser begået efter den 1. juli 2002,
  - P. der henviser til, at de kontraherende parter i henhold til Romstatutten har forpligtet sig til at forfølge sådanne forbrydelser i deres nationale retssystemer og støtte ICC's indgriben, når nationalstater ikke opfylder deres forpligtelser,
  - Q. der henviser til, at alle EU-medlemsstater med undtagelse af Den Tjekkiske Republik har ratificeret Romstatutten,
  - R. der henviser til, at EU undertegnede ovennævnte samarbejdsaftale mellem EU og ICC, i henhold til hvilken parterne for at gøre det lettere at opfylde forpligtelsen til samarbejde og bistand bl.a. enedes om at etablere passende regelmæssige kontakter mellem ICC og EU's kontaktpunkt til domstolen,
  - S. der henviser til, at EU og medlemsstaterne bør gøre alt for at sikre, at flest mulig stater tilslutter sig ICC, og bør holde sig dette mål for øje under forhandlinger (både bilaterale og multilaterale) og i politisk dialog med tredjelande og regionale organisationer,
  - T. der henviser til, at ICC bør integreres i EU's forbindelser udadtil, og at ratifikationen og gennemførelsen af Romstatutten bør tages op under dialoger om menneskerettigheder og politik (navnlig på topmøder og andre møder på højt plan) med tredjelande, herunder også i forbindelse med udviklingssamarbejde, f.eks. inden for rammerne af Cotonouaftalen,
1. opfordrer Ugandas regering og regeringerne i nabolandene, især Den Demokratiske Republik Congo, til i fuld udstrækning at samarbejde med ICC i forbindelse med dens undersøgelser og retssager; kræver især samarbejde om øjeblikkelig arrestation og udlevering af Joseph Kony og andre personer, som ICC har rejst anklage imod;
  2. beklager dybt, at indsatsen for at fremskynde arrestationen af Joseph Kony og andre personer, som ICC har rejst anklage imod, er blevet bremsset; minder Ugandas regering om, at den som part i Romstatutten for ICC har pligt til i fuld udstrækning at samarbejde med ICC;
  3. konstaterer, at det følger af Romstatutten, at Ugandas regering, når personer er blevet udleveret til ICC, kan ansøge om, at sagen atter henvises til de ugandiske domstole, såfremt ICC konkluderer, at disse domstole er i stand til og villige til seriøst at efterforske og retsforfølge de mistænkte LRA-folk, der er nævnt i arrestordrene;
  4. opfordrer indtrængende Ugandas regering til at afholde sig fra at indgå nogen aftale med LRA, som ville være en omgåelse af international ret;
  5. opfordrer indtrængende EU's og Den Afrikanske Unions (AU) medlemsstater og især Ugandas nabolande til konsekvent at bestræbe sig på at håndhæve arrestordrene;
  6. kræver betingelsesløs og øjeblikkelig løsladelse af alle personer, der er blevet bortført af LRA, især børn, som risikerer at ende som sexslaver eller at blive tvunget til at kæmpe for LRA;

7. opfordrer det internationale samfund til at undersøge de nylige påstande om LRA-overgreb i Den Centralafrikanske Republik, Den Demokratiske Republik Congo og det sydlige Sudan og forlydenderne om ikke-offentliggjorte FN-undersøgelser om overgreb i Den Centralafrikanske Republik og offentliggøre resultaterne af disse undersøgelser;
8. opfordrer regeringerne i området, FN's mission i Den Demokratiske Republik Congo (MONUC) og andre regeringer, der har sendt internationale observatører til fredsforhandlingerne, til at spore og offentliggøre LRA's bevægelser ved hjælp af forstærket kontrol af de regionale grænser og kontrollere og forbyde strømmen af våben og andre forsyninger til LRA; kræver, at der udvikles effektive planer med henblik på håndhævelse af ICC's arrestordre, samtidig med at risikoen for civile reduceres til et minimum, og uden at der anvendes unødigt vold, bl.a. ved hjælp af MONUC;
9. opfordrer EU-medlemsstaterne, især dem, der har været involveret i Uganda og i Juba-fredsprocessen, til at koordinere deres arbejde med regionale regeringer og FN's sekretariat og fredsbevarende styrker med henblik på at håndhæve ICC's arrestordre mod LRA-ledere;
10. henleder opmærksomheden på, at retfærdighed er et fælles mål for EU og AU;
11. gør opmærksom på, at de kontraherende parter i henhold til Romstatutten har forpligtet sig til at gøre en ende på straffriheden for de alvorligste forbrydelser, der vedrører det internationale samfund, og bidrage til at forebygge sådanne forbrydelser; tror fuldt og fast på, at ICC og ad hoc-domstolene bidrager til forsonings- og fredsprocessen;
12. er foruroliget over, at der ikke gøres en utvetydig indsats for at forhindre, at international støtte falder i hænderne på LRA, hvorved Joseph Kony får mulighed for at genopruste; opfordrer indtrængende til, at LRA's forsyningsnetværk sættes ud af kraft; opfordrer Sudans regering til at ophøre med at yde økonomisk og militær støtte til LRA;
13. opfordrer EU og internationale donorer til at støtte afvæbning, demobilisering og reintegrering af tidligere LRA-kombattanter, internt fordrevnes tilbagevenden til deres hjemegn og skadeserstatning til ofre;
14. glæder sig over de tætte og regelmæssige kontakter mellem overordnede medarbejdere ved ICC og EU; bemærker den kraftige EU-støtte til deltagelse i og gennemførelse af Romstatutten; understreger, at det har afgørende betydning for varetagelsen af ICC's mandat, at EU påtager sig en ledende rolle;
15. tror fuldt og fast på, at ICC på lang sigt bidrager til at forebygge nye grusomheder; påpeger, at det faktum, at det ikke er lykkedes at arrestere Joseph Kony, er årsag til fortsættelsen af grusomhederne og overtrædelserne af menneskerettighederne; understreger, at der ikke kan opnås fred og forsoning, medmindre der ydes ofrene retfærdighed;
16. anbefaler, at Den Parlamentariske Forsamling AVS-EU omhyggeligt følger situationen i det nordlige Uganda og de menneskerettighedskrænkelser, der begås af LRA;
17. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, EU's særlige repræsentant for De Store Søers Område, EU's særlige repræsentant for Den Afrikanske

Union, Ugandas regering, medlemsstaternes regeringer, regeringerne i de lande, der er medlem af FN's Sikkerhedsråd, Den Afrikanske Unions institutioner og anklageren ved Den Internationale Straffedomstol.